

การศึกษานอกหลักสูตรทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
กรณีศึกษาชุมชนท่าเคียน แขวงพระบรมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

โดย
นายประคินธุ์ ปิ่นม่วงแดง
นางสาวสรวงสุภา โคทพวง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี
ปีการศึกษา 2556

หัวข้อสารนิพนธ์	การศึกษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนท่าเตียน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ณัฐพงศ์ บุญเหลือ
ชื่อนักศึกษา	นายประดิษฐ์ ปิ่นม่วงแดง นางสาวสรวงสุตา โตพวง
สาขาวิชา	การจัดการชุมชน
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนท่าเตียน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทาง วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บข้อมูลจากภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ ใช้เวลาในการศึกษาเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2556 ถึงกันยายน 2556

ผลการศึกษาพบว่า การรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนท่าเตียนสามารถใช้กระบวนการการอนุรักษ์ทั้งแบบเป็นที่ทางการและแบบไม่เป็นทางการ ส่งผลให้คนในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆเพิ่มมากขึ้น แต่กระบวนการจะสามารถทำให้คนในชุมชนได้มาพบปะพูดคุยกันเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่างๆได้ เช่น ตึกโบราณสมัยรัชกาลที่ 5 วังจักรพงษ์ และซอยที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอกทำให้บางส่วนของชุมชนท่าเตียนเปลี่ยนแปลงไป โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ ด้านการค้าเนื่องจากไม่มีเต็กรุ่นใหม่มาสืบทอดกิจการแบบดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ด้านความเชื่อเต็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องของศาสนาและความเชื่อ สุดท้ายด้านที่อยู่อาศัยก็จะถูกปรับเปลี่ยนไปเป็น โรงแรม ร้านอาหาร และเกสเฮ้าท์

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบว่าโดยพื้นฐานของคนท่าเตียนจะเป็นคนให้ความสำคัญกับเรื่องการอนุรักษ์ชุมชน ทำให้การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกเกิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างเช่น ร้านอาหาร จะมีความผูกพันกับชุมชนเนื่องจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทุกๆด้าน